

BTE

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMCİLERİ DERNEĞİ

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ DERSİNDE SINIFLARIN BÖLÜNEBİLMESİ

Bu çalışma Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği adına Halise Şerefoğlu – Tuğba Öztürk
– Burcu Yılmaz tarafından hazırlanmıştır.

BTE - Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği

Cinnah Caddesi Vali Dr Reşit Sokak 5/7 Çankaya/ANKARA - 505 674 62 67 – www.bte.org.tr - bilgi@bte.org.tr

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ DERSİNDE SINIFLARIN BÖLÜNEBİLMESİ

“Bilgi toplumuna geçiş sürecinde ihtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirilmesi için yabancı dil öğretimi etkinleştirilecek, bilgi ve iletişim teknolojilerinin derslerde kullanılmasını sağlayacak yöntemler geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.”

9. Kalkınma Planı

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan (2006-2010) Bilgi Toplumu Stratejisi’nde Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Sistemimizde kullanımıyla ilgili olarak “Bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinin temel araçlarından biri olacak ve **öğrencilerin, öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanımı sağlanacaktır.**” hedefi yer almaktadır [1]. Bu kapsamda, bilişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmelere paralel olarak toplumların eğitim alanındaki değişen ihtiyaçları doğrultusunda, **geleceğin bireyleri sürekli değişen ve gelişen, teknoloji odaklı ve bilgiyi esas alan bir çağa ayak uydurabilecek şekilde yetiştirilmelidirler** [2]. Bu da ancak öğrencilere bilişim teknolojilerini daha etkin ve aktif bir şekilde kullanmalarını imkân verecek fırsatların sağlanması ile mümkündür.

Ülkemizde e-Dönüşüm projeleri kapsamında gerçekleştirilen eylemleri tanımlayan Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi, Kalkınma Planları, Bakanlığımız Stratejik Planı ve BT Politika Raporunda yer alan hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için öncelikle eğitim kurumlarımızda yürütülmekte olan Bilişim Teknolojileri eğitimin gözden geçirilmesi ve bu alanda yaşanan mevcut sorunların değerlendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Kalkınma Planları çerçevesinde belirlenen hedeflerin daha gerçekçi temeller üzerinde kurulabilmesi ve öğrencilerimizin bilişim teknolojilerini daha etkin bir şekilde kullanabilmelerine yönelik fırsatların sağlanabilmesi Bilişim Teknolojileri eğitimde öğrencilere optimum koşulların sağlanması ile doğrudan ilişkilidir. Bilişim teknolojileri eğitiminin ve bu teknolojinin eğitimin diğer alanlarında kullanılmasının sadece eğitim politikalarını yapmak ve gerekli teknolojik altyapıyı sağlamakla imkânsız olduğu ve bu alanda istenilen olumlu sonuçların elde edilmesinin öğretmen ve öğrencilerin gerçek uygulamadaki deneyimlerine bağlı olduğu unutulmamalıdır [3, 4]. Bilişim Teknolojileri Dersinin **uygulama boyutu ele alındığında, yapılan çalışmalar, her öğrenciye bir bilgisayarın düşmesinin ve öğrenciye daha fazla bilgisayar kullanım süresinin sağlanmasının;** öğrencinin bu teknolojileri kullanımına yönelik yetkinlik kazanmasında ve istenilen doyuma ulaşmasında büyük bir paya sahip olduğunu göstermektedir[5].

Okullarımızda Bilişim Teknolojileri Dersinin mevcut uygulanaşına ilişkin alanyazın incelendiğinde okullardaki teknik alt yapının yetersizliğı dile getiri

İmiş ve bu durumun hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından büyük problemlere yol açtığı ifade edilmiştir. **Teknik alt yapının yetersiz** olduğu, derslik yüzölçümünün her öğrenciye bir bilgisayar yerleştirmeye yetmeyecek okullarda **kalabalık sınıf mevcutları**da göz önüne alındığında **öğretim programında hedeflenen amaçlara ulaşmanın ya çok zor ya da hiç mümkün olmayacağı** ele alınması gereken diğeri bir problem durumudur. Üstelik **8 basamak olarak geliştirilmiş Bilişim Teknolojileri Dersi öğretim programının 1.2.3.4.5. sınıflarda seçiminin kaldırılmasının ardından bütün basamaklardaki kazanımlara yönelik uygulamaların** sadece 6. 7. ve 8.sınıflarda 1 saatlik ders süresince kazandırılması **daha da güçleşmektedir.**

Ayrıca bu sınıflarda yer almak durumunda olan genel demirbaşların yanı-sıra bilişim teknolojilerine özel araçların varlığı, kalabalık sınıf mevcutları sebebiyle **havalandırma, temizlik, öğrenci başına düşecek boş alan** vb koşulların ders işlenmesine elverişli hale getirilmesini de zorlaştırmaktadır.

Yapılan çalışmalarda birçok okulda sınıfların **kalabalık olmasından ve bilgisayar sınıflarında yeterli sayıda bilgisayar olmamasından dolayı bir bilgisayarı 2 ya da 3 öğrencinin paylaşmak zorunda kaldığı** belirtilirken; bu durumda **zaman yetersizliğinden** dolayı öğrencilerin gerekli bilgi ve becerileri kazanmak için yeterince uygulama yapma fırsatlarının olmadığı ifade edilmiştir [6].

Okullarımızdaki mevcut koşullara bakıldığında, her ne kadar Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğı, 8. Madde'sine göre genel liselerde bir sınıftaki öğrenci sayısının 36'yı geçmemesi hedeflense de uygulamada sınıflar daha kalabalıktır[7]. Bu kalabalık sınıflar, Bilişim Teknolojileri sınıflarında bir bilgisayarı birden fazla öğrencinin kullanması zorunluluğuna yol açmaktadır; hatta bazı okullarda bilgisayar başına düşen öğrenci sayısı dördü ve daha fazlasını bulmaktadır. Bu durumun hem öğrenci hem de öğretmen açısından yeniden düzenleme gerektiren olumsuz çıktıları bulunmaktadır.

Öğretmen açısından bakıldığında ise, Bilişim Teknolojileri dersi gibi **öğrenci merkezli uygulamalı derslerin kontrol altında yürütülebilmesi, öğrenme-öğretme hedeflerine ulaşılabilmesi** ve **dersin zamanında bitirilebilmesi** için sınıf mevcudunun kalabalık olmaması gerekmektedir. Özellikle, **ders saatinin 40 dakika olduğu düşünöldüğünde** her bir öğrencinin aynı anda bilgisayarı açmış olması (ortalama olarak 5 dakika), öğretmenin **yoklama alması ve günlük plan defterini imzalaması** (5 dakika) ve dersin sonunda uygulamaların kaydedilip, bilgisayarların bir sonraki eğitim için hazır hale getirilmesi (5 dakika) işlemleri göz önüne alındığında 25 dakikalık bir süre kalmaktadır. Bu da bir bilgisayarın iki öğrenci tarafından kullanıldığı düşünöldüğünde her bir öğrenci ancak 12,5'ar dakika dersi etkin olarak dinleyebilmektedir ve bu da Bilişim

Teknolojilerinin öğretimi bağlamında hedeflere ulaşılması bakımından gerçekçi bir durum değildir. Kısaca, bu 40 dakikalık ders süresi bir Bilişim Teknolojileri dersini işleme prosedürleri anlamında değerlendirildiğinde oldukça yetersizdir [6,8]. **Bu süre zorluğunu aşabilmenin bir yolu, sınıfların öğrenci sayısı göz önüne alınarak gruplara bölünmesini sağlamak ve bu şekilde göreceli olarak kontrol edilebilir bir sınıf mevcudu ile derslerin işlenmesidir.**

Öğrenci açısından bakıldığında ise, her bir öğrenci için ayrılacak 12,5 dakikalık ders süresi öğrenme adına hedeflenenleri boşa çıkarmaktadır. Ayrıca, **eğitimde eşitlik temelinde** değerlendirildiğinde, öğrencilerin bir birine hak tanıyıp ortak kullanılan bilgisayarı paylaşması her zaman istenilen doğrultuda gerçekleşmemekte olup ders süresi ve sınıfların kalabalık olmasından ötürü **göreceli olarak pasif kullanan öğrenci grubunun, bilgisayarı baskın kullanan öğrenci grubundan daha az etkili ve verimli öğrendiği** bir gerçektir. Sınıfların ikiye bölünmesi durumunda, her öğrenciye bir bilgisayar düşmesi için gerekli koşullar yaratılmış olacak ve eğitimde eşitlik prensibi de yerine getirilmiş olabilecektir.

Bu mevcut koşullar, Bilişim Teknolojileri Dersinin farklı bir yöntem ile işlenmesini gerektirmektedir. Uygulanabilirlik açısından Bilişim Teknolojileri Derslerinin **gruplara ayrılarak işlenmesi** bu koşullar içerisinde pratik bir yöntemdir [5]. Sınıflarda öğrenci sayısını azaltmak yerine iki Bilişim Teknolojileri öğretmeni ile öğrencilerin gruplara ayrılıp bilgisayar sınıflarına alınmaları uygulamadaki sıkıntıların ortadan kaldırılmasına bir ölçüde çözüm bulabilecektir. Bu tür uygulamaların bazı devlet okullarında müdürlerin inisiyatifine bağlı olarak ve bazı özel okullarda [9] yapıldığı görülebilir. Ancak, bu uygulamaların ülke genelinde yaygınlaşması büyük önem arz etmektedir.

Teknoloji ve Tasarım Dersi Öğretim Programının “Uygulama Esasları” bölümünde yer alan *“Teknoloji ve Tasarım Dersi Öğretim Programı’nın hedeflenen amaçlara ulaşması için dersteki öğrenci sayısı 25’i geçmemelidir. Öğrenci sayısı 25’ten fazla olan sınıflar 20’yi geçmeyen gruplara ayrılır. Gruplardaki öğrenci sayısı eşit olur. Her gruptan bir öğretmen sorumlu olur ve yılsonuna kadar aynı grupta programı yürüterek öğretimi gerçekleştirir”* ifadesi ile benzer sıkıntılara çözüm getirilmiştir.

Aynı şekilde, her ne kadar Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü [10] **“Sınıf Saati dersi ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri dersleri sınıf öğrenci sayısı ikiye bölünerek çapraz ders sistemine göre uygulanabilir”** şeklinde açıklama yapmış da olsa bu önerinin hayat bulması için Bilişim Teknolojileri öğretmenlerine yönelik norm kadro uygulamalarında bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

[1]<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6>

[2]Yıldırım, S. (1999). Are Educational Computing Courses Effective? Teachers are Talking. In J. Price et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference 1999*(pp. 425-430). Chesapeake, VA: AACE.

[3] Barnett, H. (2001). *Successful K-12 technology planning: Ten essential elements*.20 Aralık 2008 tarihinde“ERIC Document Reproduction Service”denulaşmıştır, ED457858.

[4]Patrikas, E. O., & Newton, R.A. (1999). Computer literacy among entering allied health students and faculty: A process for rational technology planning. *T.H.E. Journal, Vol. 27 (5)*, 60-65.

[5]Yaşar, Ş. (1998). *EğitimdeBilgisayarlarınEtkiliKullanımı*.Bilgisayar.Eskişehir: AnadoluÜniversitesiAçıköğretimFakültesiYayınları.

[6]Henkoğlu, H.Ş., Yıldırım, S. (2012). Türkiye’dekiİlköğretimOkullarındaBilgisayarEğitimi: KuramveUygulamadakiFarklılıklar. *Ankara ÜniversitesiEğitimBilimleriFakültesiDergisi*, 45(1), 23-61.

[7]EURYBASE (2009-2010). TürkEğitimSistemininÖrgütlenmesi. AvrupaBirliğiKomisyonuRaporu.

[8]Seferoğlu, S. S. (2007). İlköğretimBilgisayarDersiÖğretimProgramı: EleştirelBirBakışveUygulamadaYaşananSorunlar. *Eurasian Journal of Educational Research*, 29.

[9]TED (2012). *SıkSorulanSorular*. TED İstanbul KolejiWeb: http://www.tedistanbul.k12.tr/duyurular_gnl_2010-2011/sss_2012_2013.htmladresinden 10 Nisan 2012 tarihindeerişilmiştir.

[10]Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü (2007-2008). *Okulöncesi, ilkokul ve ortaokul haftalık ders dağılımı*.Milli Eğitim Bakanlığı.

